

Försvars- och säkerhetspolitiskt
handlingsprogram

1. Försvarspolitikens inriktning

Att kunna garantera medborgarnas säkerhet och försvara de territoriella gränserna är en av statens viktigaste uppgifter. En god och väl fungerande stat måste kunna försvara sig mot yttre hot för att på så vis skydda sina medborgare.

Ett starkt försvar är inget man bygger upp över en dag utan kräver tiotals år av planering. Vi har under historien sett att man kraftigt bantat ner försvaret efter stora världskonflikter, då man antagit att kriget inte skulle komma igen under överskådlig tid. Det mest klassiska exemplet på detta är den ”stora regementsdöden” på 20-talet. Som vi vet kom andra världskriget och Sveriges beredskap var allt annat än god. För att ha ett långsiktigt hållbart försvar måste vi lära av historien. Historien har också lärt oss att upprustning som leder till kapprustning mellan länder är ett hot mot freden. Ingen vet hur situationen i vårt närområde kommer se ut om bara några år. Därför är det viktigt att Sverige i enlighet med den kristdemokratiska förvaltarstankens mening har ett starkt och väl förberett försvar. KDU ställer sig bakom idén om ett insatsförsvar men menar samtidigt att insatsförsvarets styrka och storlek måste vara större än idag. En balansgång mellan dåtidens slagkraft och nutidens flexibilitet är nyckeln till framgång.

Den svenska försvarsmakten har i dagsläget fyra huvuduppgifter. Dessa är att:

- Försvara Sverige mot väpnat angrepp.
- Hävda vår territoriella integritet.
- Bidra till fred och säkerhet i omvärlden.
- Stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar i fred.

KDU instämmer i att dessa bör vara försvarsmaktens huvuduppgifter. Dessvärre har de två första uppgifterna, att försvara oss mot väpnat angrepp och hävda vår territoriella integritet, fått en allt mer undanskymd roll i den svenska försvarsplaneringen. De internationella åtagandena är viktiga och ska prioriteras, men vi får aldrig glömma de nationella åtagandena.

Försvarspolitikerna ska utformas efter vilka uppgifter Försvarsmakten förväntas lösa. Vi har under lång tid sett hur tidigare regeringar gjort försvarspolitik till regionalpolitik och hur man använt försvarsbudgeten som ständig hjälpkudde vid budgetsanering. KDU menar att detta måste upphöra och att försvarets förmåga att lösa sina uppgifter åter bör sättas i centrum.

Försvarsbudgeten har under lång tid varit en post som främst använts för att balansera budgeten utan hänsyn till försvarsbehoven. KDU anser att försvarsbudgeten alltid måste anpassas efter vilka uppgifter riksdagen har gett försvaret, inte utifrån hur mycket pengar finansministern behöver spara i årets budget. Finansieringen behöver vara långsiktig så att försvaret ges möjlighet att bygga upp en god infrastruktur utifrån de beslutade huvudlinjerna.

KDU anser:

- Att statens främsta uppgift är att garantera medborgarnas frihet, säkerhet och människovärde.
- Att Försvarsmaktens främsta uppgift är att skydda Sverige mot väpnat angrepp.
- Att Försvarsmaktens tilltänkta operativa förmåga ska sättas i centrum vid försvarsbeslut.
- Att budgeten anpassas efter försvarets behov
- Att Försvarsmakten, precis som staten i övrigt, ska använda sina medel sparsamt och med förnuft.
- Att Sverige i fredstider skall betona internationella åtaganden

2. Säkerhetspolitiska utgångspunkter

Sverige håller på att bli en alltmer integrerad del av Europa i globaliseringens tidevarv. Vår säkerhet kommer alltid att vara kopplad till våra grannars och Europas säkerhet. Det är uppenbart att Sverige som en del av Norden och Europa och genom sitt medlemskap i EU är del i en större säkerhetspolitisk gemenskap.

KDU menar att morgondagens försvar måste vara anpassat till morgondagens hotbild. En viktig del i vad KDU menar kommer att utgöra grunden till många konflikter framöver är de konsekvenser som klimatförändringarna får för vitala naturresurser. Naturtillgångar har alltid varit viktiga beståndsdelar i säkerhetspolitiken men med en ökande temperatur följer att resurser som rent vatten och odlingsbar mark kommer bli än mer eftertraktade och sannolikt leda till konflikter. Klimatförändringarna får även följder på hemmaplan, med ett ökat antal översvämningar och stormar behövs också fler och mer omfattande krisinsatser, här är samverkan med och satsningar på de frivilliga försvarsorganisationerna väsentligt.

År 2040 kommer vi enligt uppskattningar vara 9 miljarder människor på jorden, därutöver kan klimatförändringarna leda till förändringar av de bebodda ytor i världen. Denna demografiska förändring riskerar att i kombination med en kamp om naturresurser leda till större flyktingvågor. Med syskonskapstanken som grund är det för KDU naturligt att vi i Sverige har ett ansvar att hjälpa människor som tvingats lämna sina hem på grund av våld och konflikter, dessutom finns det otaliga exempel på hur oförmågan att hjälpa en flyende civilbefolkning har lett till ökad extremism och än mer våld. Framtidens säkerhetspolitik måste därför även väga in hur migrations- och flyktingfrågor bäst kan hanteras.

KDU menar att europeiska samarbets- och samverkansformer som bidrar till frihet, fred och välbefinnande i Europa samt till ökad säkerhet och utveckling utanför Europa ska uppmuntras. De flesta utmaningar, risker och hot delar vi av naturliga skäl med övriga européer. Detta innebär att Sverige inte kommer att förhålla sig passivt om en katastrof eller angrepp skulle drabba ett annat medlemsland eller nordiskt land.

Ett militärt angrepp mot Sverige inom den närmsta tiden är osannolikt. På sikt kan vi dock inte utesluta militära angreppshot med de allvarliga konsekvenser som dessa skulle kunna få. På kort sikt kan svenska intressen och installationer hotas av exempelvis terrorister. Sveriges engagemang för fredsbyggande i exempelvis Afghanistan gör också att svenska soldater skulle kunna ses som måltavlor.

Utvecklingen i Ryssland är i många avseenden negativ, samtidigt som President Medvedev har visat prov på en tilltro till marknadsekonomin och en större förståelse för behovet av decentralisering och yttrandefrihet än sin företrädare så pekar interventionen i Georgien och Rysslands hotfulla attityd mot andra grannländer på en oroväckande syn på utrikespolitik i Moskva. Det är därför rätt att stoppa nedläggningar av militära förband och på så sätt undvika att Sverige förlorar viktig militär slagkraft. Sverige försvar måste stärkas.

Det råder ingen brist på vapen i världen. I de konflikter där flest civila faller offer så har tillgången till vapen trots embargo och internationella överenskommelser snarare ökat på senare år. Det är ytterligt allvarligt att länder som Kina säljer vapen till Sudans och Burmas regimer. Dessa vapen används bevisligen mot civila, antalet offer i ett antal blodiga konflikter skulle ha varit väsentligt mindre om världssamfundet satt en hårdare press på de länder som säljer vapen till illegitima regimer. Sverige måste vara tydliga i sin kritik av vapenspridningen till dessa regimer. Spridningen av

massförstörelsevapen är ett säkerhetsshot som också måste tas på stort allvar. Det krävs tydliga markeringar från Sverige, EU och FN mot Irans anrikningsprogram. Men det är också viktigt att verka för stabilitet i länder som Pakistan där det redan finns en betydande kärnvapenarsenal. Det är den demokratiska, frihetliga delen av världens moraliska uppgift att kraftfullt motverka kärnvapenspridning.

Terrorismen är ett av de största hoten idag runtom i världen. Kampen mot terrorism och extremism är långsiktig och kräver internationell samverkan. Den måste föras med alla tillgängliga medel inom de mänskliga rättigheternas ramar. Alla länder har rätt till självförsvar mot internationell terrorism, även med militära medel. Terroristerna mördar helt oskyldiga människor i syfte att uppnå politiska eller religiösa mål. De idéer som terrorismens entreprenörer använder för att rättfärdiga terrorism och för att manipulera människor att stödja eller utföra terrordåd måste med kraft bekämpas. En viktig del i det långsiktiga arbetet med bekämpning av terrorism är dialog och utbyte mellan människor, kulturer och sammanhang.

KDU anser:

- Att utvecklingen i bland annat Ryssland föranleder att nedläggningar av militära förband i Sverige bör stoppas.
- Att de största hoten emot Sverige idag är odemokratisk utveckling i närregionen, terrorism och spridning av kärnvapen.
- Att Sverige skall vara en aktiv röst mot vapenförsäljning till odemokratiska och våldsamma regimer.

3. Det nationella försvaret

Försvarsbeslutet från år 2004 innebar en avsevärd ambitionssänkning gällande Försvarmaktens förmåga att hävda vår territoriella integritet och försvara Sverige. Denna ambitionssänkning tar KDU kraftfullt ställning emot.

Ett övergripande problem är nedmonteringen av vår försvarskapacitet på nästan alla fronter. Flygvapnet är ett talande exempel. Från att ha varit bland världens absolut största och främsta under 1960-talet har det svenska flygvapnet numera minskats till tre flygflottiljer. Flygvapnet fyller en särskilt viktig roll i ett så stort och glesbefolkat land som Sverige eftersom det har kapacitet att utföra snabba och effektiva insatser. Det vilar därmed främst på flygvapnets axlar att i första ledet försvara vår territoriella integritet. Detta gäller inte minst under fredstid. Flygvapnet behöver också fler transportenheter som skulle vara av nytta såväl ur ett militärt som civilt perspektiv.

De marina förbanden har också reducerats under senare år. KDU menar att försvarmaktens marina verksamhet måste uppmärksammas mer i och med att Rysslands intressen i Östersjöområdet ökat. De två sjöstridsflottiljer som finns kvar kan svårligen räcka för att säkerställa Sveriges vår långa sjögräns och vårt omfattande sjöterritorium och bör därför utökas. Det kan även vara av intresse att satsa mer på ubåtsflottan. Sverige har idag en av världens mest avancerade ubåtar vilket skulle kunna ge ett både kraftfullt och kostnadseffektivt bidrag till skyddet av vårt territorialvatten. Sveriges skärgårdsmiljöer är unika och innebär att vi besitter internationell spetskompetens för skärgårdskrigsföring. Det är viktigt att vi upprätthåller och utvecklar denna kompetens.

Armén ansvarar för försvarmaktens förmåga till markstrid och luftvärn. Från att ha varit en stel massarmé till stor del baserad på traktorer och cyklar har armén idag utvecklats till att vara små, rörliga och moderna enheter. Denna utveckling har i stort varit något bra, men en nackdel är att

mycket av den stora arméns slagkraft har försvunnit. För att kompensera detta så måste den moderna insatsarmén kombinera muskler med snabbhet, det är utmaningen för det moderna försvaret. Sverige har tack vare sina arktiska miljöer kunnat utveckla en spetskompetens inom området arktisk krigsföring. Denna förmåga bör återaktualiseras och vidareutvecklas eftersom den ger oss en god kapacitet att försvara norra Norrland.

Det är av yttersta vikt att försvaret bibehåller sin kompetens inom samtliga, eller så gott som samtliga, militärstrategiska områden. Det betyder att även om något truppslag inte skulle behövas för tillfället så måste försvarsmakten ändå fortsätta sin utbildning inom detta truppslag i mindre skala för att inte gå miste om förmågan att i framtiden bygga upp truppslaget på bredare front.

Den ökade hotbilden från terrorister kräver även att försvarsmakten får ökade möjligheter att samarbeta med polisiära myndigheter när så är nödvändigt. Vid hot som kommer från inomstatsliga krafter måste försvaret få bidra med det som polisen behöver och begär hjälp med. Det kan t ex handla om att försvara strategiska eller viktiga byggnader, grupper, eller strukturer.

Eftersom försvaret av Sverige och den nationella säkerheten ska vila på folklig grund så är det av yttersta vikt att försvarsviljan finns tydligt förankrat i samhället i stort. Här är frivilligförsvaret i allmänhet och Hemvärnet i synnerhet de viktigaste aktörerna.

Hemvärnet och de nationella skyddsstyrkorna bör i högre grad utvecklas till en krishanteringsorganisation. Hemvärnet har redan idag bland annat till uppgift att skydda infrastruktur, befolkning och funktioner på svensk mark i fred som krigstid. Vi anser att det är av största vikt att försvaret finns över hela landet.

När det kommer till kriser såsom översvämningar, stormar, snökaos så är hemvärnet en av de viktigaste aktörerna. En problematik som dock finns kring den svenska krisberedskapen i fredstid, är att Hemvärnet inte omfattas av pliktlagstiftningen. Hemvärnet måste få befogenhet att kalla in just de soldater som passar för den aktuella situationen så att de på bästa sätt kan fullgöra sina uppgifter. Därför vill KDU modernisera den nuvarande lagstiftningen så att den kan fungera såsom den är tänkt, även i fredstid. Hemvärnets framtid ligger inte i att vara en skattefinansierad kamratförening för försvarsintresserade, utan en modern insatsorganisation. Därför måste Hemvärnet ges möjlighet till återkommande nationella övningar, på samma sätt som arméns förband, för att säkerställa att de fysiska och tekniska kraven som kan ställas på dem uppfylls.

Det nationella försvaret handlar dock om så mycket mer än om förmågan att hävda vår territoriella integritet och att med väpnad strid försvara landet. Det civila försvaret spelar en betydande roll även i fredstid. El-, järnvägs- och telenäten har vi flera tillfällen slagits ut i stora delar av landet av vad som i sammanhanget borde vara småsaker. Detta är givetvis inte rimligt. Samma sak gäller internets möjligheter och utmaningar. Demokratiska stater måste skapa en tydlig gräns för vad staten har och inte har rätt att övervaka. Det civila svenska samhället behöver sammanfattningsvis få en ökad krisberedskap. Krisberedskapsmyndigheten bör därför få ökade resurser samt tydligare uppgifter.

KDU anser:

- Att en upprustning av försvaret måste komma till stånd.
- Att försvarsmakten ska satsa extra på de områden Sverige har spetskompetens, t.ex. inom krigsföring i arktiskt klimat och i skärgårdsmiljö.
- Att flygvapnet och lämpliga delar av marinen ges en större prioritet i planeringen av territorialförsvaret.

- Att Försvarsmakten ska stå till polisens förfogande i samband med terrorism och andra inomstatliga hot.
- Att den nuvarande lagstiftningen kring hemvärnets befogenhet i fredstid bör ses över.
- Att det civila svenska samhället behöver en ökad krisberedskap.

4. Personal- och materielförsörjning

Sveriges försvar är sedan drygt 100 år baserat på systemet med allmän värnplikt. Den allmänna värnpliktens grundtanke, om ett folkligt förankrat försvar, är positiv i det att den skapar ett försvar som är representativt för samhället. På grund av att lagstiftningen i dagsläget inte är könsneutral så är visserligen representativiteten i ett mycket väsentligt avseende bristande. Erfarenheter från internationella insatser visar dock tydligt att den mångfald av erfarenheter bland soldaterna, som värnplikten bidrar till, ger positiva effekter, där svenska soldater varit duktiga på att anpassa sig till de väldigt skiftande situationer som uppkommer på en internationell mission. I länder där det inte finns en allmän värnplikt eller mönstringsplikt finns ofta risken att den militära personalen blir en relativt homogen grupp med liknande bakgrund och erfarenheter. Där saknas den allsidighet och bredd som är viktig för att skapa ett effektivt försvar och för att minimera riskerna för att en kultur märkt av bristande empati utvecklas.

KDU vill se ett folkligt förankrat och representativt försvar men ser samtidigt att det idag är ett långt mindre antal som gör värnplikten än för några år sedan, värnplikten blir därigenom inaktuell i sin nuvarande form. Vi vill därför istället se en allmän och könsneutral värnplikt.

En stor del av dagens värnpliktiga har tjänster som inte är en effektiv utbildning utan istället går ut på att utföra olika bevakningsuppgifter. Det är uppgifter som lika gärna skulle kunna utföras av annan personal. Dagens situation är slöseri med såväl de värnpliktigas kompetens som försvarets ekonomiska resurser och måste förändras.

För att insatsförsvaret skall kunna verka tillräckligt snabbt så krävs även någon form av kontraktsanställning som komplettering till den övriga personalen. Ett exempel på ett sådant förband är Nordic Battlegroup som är ett insatsförband som kan sättas in i konflikter med kort varsel.

I dagens försvar lämnar personalstrukturen en hel del övrigt att önska. Det finns ett omotiverat stort antal befäl på administrativ och chefsnivå samtidigt som det saknas befäl på truppförande nivå. KDU menar att förändringar i personalstrukturen är nödvändiga ur såväl ett operativt som ett ekonomiskt perspektiv.

En fråga som aktualiserats mycket i senare års debatt är Försvarsmaktens materielinköp. Då dessa utgör cirka hälften av den samlade försvarsbudgeten är en diskussion om inköpen högst väsentlig. KDU menar att en viktig grundpelare för inköpen är att det skall vara Försvarsmaktens behov som står i centrum. I de fall där det finns både ekonomiska och operativa motiv att köpa produkter av andra leverantörer framför de svenska så skall så göras. Då en försvarspolitisk omställning pågår, är det viktigt att försiktighetsprincipen gäller så att den industrikompetens som tagit tiotals år att bygga upp inte försvinner.

KDU anser:

- Att truppförörjningen ska vara baserad på en allmän och könsneutral värnplikt med komplettering av kontraktsanställningar.
- Att Försvarsmaktens materialförsörjning bör ske med försvarets operativa förmåga i centrum och inte styras av ekonomiska eller politiska särintressen.

5. Internationella åtaganden, samarbeten och vapenexport

I en globaliserad värld med nya hotbilder så är det omöjligt att enbart fokusera på att upprätthålla det egna landets gränser. Införandet av marknadsekonomi och ett demokratiskt styrelseskick ger enligt erfarenhet en säkrare omvärld. Sverige bör därför ha en aktiv roll i demokratiseringen och bevarandet av fred i världen. Stater bör vara suveräna och i största möjliga mån själva ansvara för sina invånares välbefinnande, men i de fall där stater bryter mot mänskliga rättigheter har vi enligt syskonskapstanken ett ansvar att ingripa.

Sedan en tid tillbaka har det svenska försvaret haft en betydande roll i internationell säkerhetspolitik. Sverige har ett mycket gott anseende och har speciellt ett rykte om att ha en omfattande diplomatisk förmåga. Vi har genomfört lyckade fredsfrämjande insatser i bland annat Kosovo och Afghanistan. En utveckling med ökad internationell trupp närvaro är någonting som KDU stödjer. Då Sverige har många gemensamma intressen med NATO- och EU-länder så är det självklart att fortsätta utföra insatser med trupper från just dessa länder.

Ett av de mest fundamentala målen för kristdemokratin är att åstadkomma en demokratisk utveckling på det politiska planet och en god tillväxt på det ekonomiska planet i U-länder som lider brist på detta. För att en sådan utveckling ska vara möjlig så måste ibland fredsframtvängande eller fredsbevarande styrkor sättas in. Resurser kan då även behöva tilldelas till sådana åtgärder från biståndsbudgeten.

Ett samarbete mellan militär trupp och civila myndigheter och organisationer är ett effektivt sätt att samordna aktörer som kan komplettera de insatser som görs. För att ett krisdrabbat område ska utvecklas och kunna klara sig själv är det viktigt att vi i våra insatser hjälper till i återuppbyggnaden och ger hjälp till självhjälp. Att använda sig av icke militära aktörer ger också större bredd och förtroende till operationen.

Självständiga stater har ett stort värde, som ansvariga för det gemensamma bästa inom sina gränser. Men då stater misslyckas med att skydda människors säkerhet, eller systematiskt bryter mot mänskliga rättigheter, finns det en förpliktelse att ställa upp för utsatta medmänniskor.

En av historiens stora skamfläckar är omvärldens passivitet till inomstatliga folkmordsaktioner. Folkmorden på Armenier i Turkiet, Judar i Nazi-Tyskland, oliktankande i Röda Khmerernas Kambodja, Kurder i Irak, Albaner i Kosovo och Tutsier i Rwanda tilläts alla fortgå utan att omvärlden gjorde i närheten av nog för att stoppa dem. Idag ser vi hur folkmordsaktioner i Darfur-regionen i Sudan också fortgår utan tillräckliga åtgärder från omvärlden. KDU's vision är ett Sverige som står upp som en tydlig och uthållig aktör i kampen för att stoppa folkmordsaktioner. Vi bör också vara redo att kunna sända såväl hjälpinsatser som trupper till konfliktområden för att hindra folkmord.

Det brukade heta att Sverige är alliansfritt och neutralt. Sedan 2006 finns dock inte formuleringen med i regeringsförklaringen. KDU vill se att Sverige utökar sin försvarspolitiska roll internationellt och ser att det är solidariskt att visa sitt stöd för fred och demokrati genom att inte vara neutrala i alla lägen. Vi anser att det är vår plikt att stå upp för våra syskon i andra länder om de utsätts för angrepp. Därför ser vi positivt på den nuvarande utvecklingen där vi förpliktigar oss att vid eventuella angrepp försvara EU-länder och nordiska länder. Internationellt samarbete ger samordningsfördelar och kan därmed leda till effektivare insatser.

Sverige deltar idag i fler NATO-ledda insatser än majoriteten av de länder som är medlemmar i NATO. NATO arbetar idag kraftfullt för att på olika sätt stärka demokrati och mänskliga rättigheter. Som unga kristdemokrater bör vi vara med i den kampen och stå upp för dessa värden. Ett utökad

samarbete med NATO är därmed ett naturligt steg. Däremot vill KDU inte ha en regelrätt NATO-anslutning av Sverige. KDU tror också på ett utökat nordiskt samarbete. Även om de nordiska länderna valt att organisera sitt försvar på olika sätt har vi många gemensamma utgångspunkter och står ofta inför liknande utmaningar. De kulturella och språkliga likheter som vi har ger en unik förutsättning för ett samarbete i Norden.

Det finns lagstiftning som kontrollerar vilka länder de svenska försvarsindustrierna får sälja till, men ett antal affärer och förfaranden har uppdragat att det finns uppenbara brister i denna. Ett tydligt exempel på detta är att Thailand intresserade sig för svenska försvarsprodukter efter militärkuppen bland annat beroende på att de inte tilläts köpa av amerikanska företag, som inte får sälja till militärdiktaturer. Ett annat exempel är att Saab har varit delaktiga i ett upphandlingsförfarande med Saudiarabien. Det är av oerhörd vikt att huvudprincipen för lagstiftningen är att den svenska försvarsindustrin endast tillåts sälja produkter till demokratier.

Sverige är idag en stor aktör på vapenmarknaden och den tionde största vapenproducenten i världen. Tyvärr tar vi inte det ansvar som borde följa med denna position på allvar. Det finns åtskilliga exempel på hur svensk försvarsindustri har tillåtits sälja vapen till odemokratiska länder, vilket är helt oacceptabelt. Dessutom tillverkas och säljs vapen som förbjuds i internationella avtal, som klusterbomben ”Bombkapsel 90”, av svenska företag.

KDU anser:

- Att Sveriges militära internationella åtaganden bör ökas och utvecklas
- Att biståndsmedel bör kunna användas för fredsfrämjande och fredsframtvängande militära insatser då dessa är en förutsättning för utveckling och bistånd
- Att Sverige vid internationella insatser även fortsättningsvis bör ha civil-militär samverkan som prioriterat arbetssätt.
- Att Sverige ej bör söka neutralitet för neutralitetens skull.
- Att Sverige bör utöka sitt samarbete med NATO.
- Att Sverige bör ta initiativ till ett utökat nordiskt försvarssamarbete
- Att svensk vapenexport tydligare bör styras av demokratiska principer.